

Lægeattest ved sygefravær

Når en ansat melder sig fraværende pga. sygdom på sin arbejdsplads, er det et forhold mellem disse to parter. Den hyppigst forekommende fraværsepisode varer en enkelt arbejdsdag. Den fraværende er forpligtet til straks efter arbejdstids begyndelse at melde sig syg til arbejdspladsen. Arbejdsgiver kan allerede fra anden fraværdsdag afkræve den sygemeldte en tro-og-love-erklæring som dokumentation for, at fraværet skyldes sygdom. Arbejdsmarkedsstyrelsen har i forskellige pjecer informeret arbejdsmarkedet om disse regler (www.ams.dk).

I en meget lille del af fraværstilfældene kan der være behov for lægeattest. Tilfældene falder i følgende to hovedgrupper:

- (1) Arbejdsgiver og ansat har behov for lægelig vejledning for at sikre, at den ansatte kan fortsætte på sin arbejdsplads trods helbredsproblemer. Her anvendes Mulighedserklæringen.
- (2) Arbejdsgiver har behov for lægelig dokumentation for, at den ansattes fravær er lovligt, dvs. at det skyldes sygdom. Her anvendes friattest.

Hertil kommer en tredje gruppe, hvor arbejdsgiver enten har behov for en vurdering af varigheden af fortsat uarbejdsdygtighed hos funktionærer eller for en vurdering af udsigten til, at en sygemeldt tjenestemand kan vende tilbage til sit arbejde. I begge tilfælde anvendes friattest.

De to hovedgrupper

Her redegøres for lovmæssig baggrund, formål og typiske tilfælde i de to førstnævnte hovedgrupper:

Mulighedserklæring

Lovhjemmel i Sygedagpengelovens § 36 a. Sigtet er arbejdsfastholdelse gennem hurtig tilbagevenden til arbejdspladsen, ofte ved aftale om særlige arbejdsvilkår for en tid. Lægekontakten har endvidere til formål at sikre, at den fornødne undersøgelse og behandling er iværksat. Mulighedserklæringen kan udfærdiges også uden, at der er et aktuelt fravær.

Eksempler på tilfælde egnet til Mulighedserklæring:

- Længerevarende sygefravær, ofte begrundet i symptomer fra bevægeapparatet, stress, angst, lettere depression eller kombinationer heraf.
- Længerevarende sygefravær i forbindelse med sygehusindlæggelse og -behandling.
- Sygefravær i forbindelse med alvorlig sygdom.
- Sygefravær under graviditet.
- Hyppigt kortvarigt fravær, evt. omkring weekend, evt. med vekslende eller uklare begrundelser. Her er det en fordel, at Mulighedserklæringen kan udfærdiges uden aktuelt fravær.
- Fortsat nedsat arbejdsfunktionsevne efter udløbet af den periode, der er angivet i tidligere udfærdiget Mulighedserklæring i samme fraværsepisode.

Den praktiske fremgangsmåde ved brug af Mulighedserklæringen er nærmere omtalt i [Vejledning i brug af Mulighedserklæringen](#).

Friattest

Hjemmel i fx Funktionærloven og i arbejdsretlig domspraksis. Sigtet er dokumentation for sygdom som lovlig grund til fravær. Oplysningerne til arbejdsgiver er begrænset af Helbredsoplysningsloven. Attesten kan alene udfærdiges under aktuelt fravær. Friattest forudsætter lægens kontakt med patienten i konsultationen eller ved sygebesøg.

Eksempler på tilfælde egnet til friattest:

- Den sygemeldte ser sig ikke i stand til at medvirke ved sygesamtale med arbejdsgiver.
- Den ansatte har meldt sig syg i opsigelsesperioden.
- Den ansatte har meldt sig syg i sin ferie.
- Arbejdsgiver ønsker at afskedige den ansatte begrundet i dennes sygdom.

- Fortsat fuldtidsfravær efter udløbet af perioden angivet i tidligere Mulighedserklæring.

Der er tale om typiske eksempler, og oversigten er derfor ikke udtømmende. Lægen må på grundlag af arbejdsgivers anmodning vurdere, om der er tale om et tilfælde egnet til friattest. Er det ikke tilfældet, bør lægen alligevel udfærdige friattest, men samtidig bemærke, at fx Mulighedserklæring er en mere velegnet attest i lignende tilfælde.

Skriftlig anmodning

Udfærdigelse af friattest bør hvile på skriftlig anmodning. Begrundelsen er, at lægen må have vished om, hvem der er rekvirent, hvortil regningen eventuelt skal sendes, hvilken fraværsperiode, der ønskes vurderet, om arbejdsgiver ønsker prognose for eventuelt fortsat fravær, og hvorvidt der foreligger forhold som dem, der er nævnt som egnede til friattest.

Hvor en patient møder op alene med en mundtlig anmodning fra arbejdsgiver om friattest, kan lægen derfor sende patienten tilbage til arbejdsgiver med oplysning om, at skriftlig anmodning er påkrævet, når der anmodes om friattest. Lægen kan samtidig gøre opmærksom på, at Mulighedserklæringen er bedre egnet, hvis der er tale om et af de tilfælde, der er nævnt under den attest.

For at sikre, at patienten da har dokumentation for henvendelsen til lægen, må det tilrådes at medgive en udtalelse herom. Det kan fx være: "NN har i dag været i min konsultation i anledning af Deres anmodning om friattest. Tilfældet er jf. Arbejdsmarkedsstyrelsens vejledning ikke egnet til friattest. Jeg vil anbefale, at De i stedet fremsender Mulighedserklæring". Fastholder arbejdsgiver i den skriftlige anmodning sit krav, bør lægen udfærdige friattest.

Indholdet i en friattest

En friattest kan pga. bestemmelserne i Helbredslovens § 11 alene indeholde oplysninger om, at aktuelle sygefravær er begrundet i uarbejdsdygtighed pga. sygdom. Allerede afholdt sygefravær i den aktuelle episode, som lægen ikke har været involveret i eller har andre lægers oplysninger om, kan alene omtales med patienten som kilde, fx "NN har meddelt, at han/hun var uarbejdsdygtig pga. sygdom fra [dato] og til nu". Herefter kan lægen anføre, om der aktuelt foreligger uarbejdsdygtighed pga. sygdom, fx "NN skønnes aktuelt uarbejdsdygtig pga. sygdom".

Der må ikke anføres diagnoser eller sygdomsspecifikke helbredsoplysninger, som fx er oplysninger om behandling. Der anføres ikke oplysninger om funktion eller skånehensyn, der jo hører til i Mulighedserklæringen. Har arbejdsgiver anmodet om skøn over fortsat sygefravær, anføres dette, fx: "NN skønnes at være uarbejdsdygtig pga. sygdom i yderligere n dage/uger/måneder".

Attestudvalget anbefaler, at friattesten udleveres til den ansatte mod kvitteret regning. Den ansatte er berettiget til at få udlægget godtgjort hos arbejdsgiver. Alternativt kan regningen sendes til arbejdsgiver.

Lægeattesten skal være til nytte

Arbejdsmarkedsstyrelsen lægger i sit informationsmateriale til arbejdsmarkedet vægt på, at læger alene inddrages i sygefravær, hvor en lægefaglig vurdering vil være til nytte for arbejdspladsen og for arbejdsgiveren. Styrelsen har givet en række eksempler som i denne vejledning.

Lægeforeningens Attestudvalg vurderer på det grundlag, at anmodninger om lægelig dokumentation ved få dages fravær, der alene begrundes med henvisning til bestemmelse i personalehåndbog eller lignende virksomhedsintern regel, ikke er nyttige.

Nogle henvendelser af denne karakter vil vise sig at vedrøre et påfaldende fraværsmønster, hvor arbejdsgiver ønsker lægelig vurdering. Lægen bør da pege på Mulighedserklæringen, hvis arbejdsgiver ikke har anmodet om denne. Tilfælde, hvor den ansatte har genoptaget arbejdet i fuldt omfang efter afholdt sygefravær, afvises med henvisning til, at friattest alene kan udfærdiges under aktuelt sygefravær, herunder også delvis sygefravær.

Andre tilfælde af lægelig dokumentation ved sygefravær

Varighedsattest

Hjemmel i Funktionærloven. Der er tale om særlige tilfælde, hvor formålet er at give en prognose for det fortsatte fravær ved længerevarende sygdom.

Arbejdsgiver er berettiget til under funktionærens sygefravær af mere end 14 dages varighed at få en attest med en prognose for det fortsatte sygefravær fra funktionærens læge eller fra en speciallæge, valgt af funktionæren.

Der skal fra arbejdsgiveren foreligge en skriftlig anmodning, der indeholder oplysning om de fornødne forudsætninger for attesten, nemlig at den ansatte er funktionær, og at fraværet har varet mere end 14 dage. Den alment praktiserende læge skal endvidere være opmærksom på, om arbejdsgiver har anmodet om, at speciallæge skal udfærdige attesten. Her må udgangspunktet være, at arbejdsgiver tænker på speciallæge i andet end almen medicin.

Attesten kan ikke rumme andre helbredsoplysninger, end hvad der rummes i ordlyden: "NN skønnes fra dags dato at være uarbejdsdygtig pga. sygdom i yderligere n dage/uger/måneder".

Attesten udleveres til funktionæren mod kvitteret regning eller sendes til arbejdsgiver med regning.

Lægeattest vedrørende tjenestemænd

Hjemmel i Tjenestemandsløven. Formålet er at få en prognose for, om tjenestemanden kommer tilbage til sin oprindelige arbejdsfunktion.

Ansættelsesmyndigheden er i tilfælde af tjenestemandens langvarige sygefravær berettiget til at få en redegørelse for helbredsforholdene med en vurdering af tjenestemandens muligheder for at genoptage arbejdet. Det drejer sig typisk om tilfælde, hvor længerevarende sygefravær kan føre til pensionering, afskedigelse, forflytning til andet arbejdsområde eller lignende.

Der udfærdiges en friattest med en redegørelse for de relevante helbredsforhold. Attesten skal desuden rumme en objektiv undersøgelse og en redegørelse for de foretagne undersøgelser, herunder hos speciallæger og på hospital. Kopi af epikriser og undersøgelsesresultater kan vedlægges. Der anføres diagnose og som nævnt en prognose for tjenestemandens tilbagevenden til den arbejdsfunktion, han eller hun er sygemeldt fra.

Lægeattesten lægges i lukket kuvert med påskriften "Nævnet for Helbredsbedømmelse i Tjenestemandssager". Her underkastes oplysningerne en lægelig vurdering. Den lukkede kuvert og regning fremsendes i anden kuvert til ansættelsesmyndigheden. Statslige ansættelsesmyndigheder benytter sig af Helbredsnet, mens kommunale og regionale ikke nødvendigvis gør det. Lægeforeningens Attestudvalg finder det utilfredsstillende, hvis sådanne helbredsoplysninger ikke er genstand for lægelig vurdering, men det er alene ansættelsesmyndighedens ansvar, hvorvidt det sker.

Attestudvalget

14.9.2010